

EDUARD MÁRQUEZ

EL SILENCI
DELS ARBRES

Barcelona

© Eduard Márquez, 2003

La primera edició d'aquesta obra va ser publicada
a Editorial Empúries l'any 2003

Primera edició en aquest segell: juny del 2022

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat

Compost en Dante 12,5/15 per EditaPiaf
Imprès a Romanyà Valls

DIPÒSIT LEGAL: B. 9.254-2022

ISBN: 978-84-125395-2-3

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

Al Javier i el Toni

L'art de perdre no és difícil de dominar.

ELIZABETH BISHOP

Per primer cop en molt de temps, l'Andreas Hymer plora.

L'avió s'enlaira entre turons recremats. Els arbres, com estaques ennegrides, gairebé sense branques, aguanten un tendal de boira que amaga la ciutat assetjada.

Les hèlixs de l'Hèrcules rondinegen.

L'Andreas Hymer recolza el front al vidre de la finestreta. Una esgarripança li recorre l'esquena.

L'home del seient del costat li allarga un paquet de xiclets.

—En vols un?

L'Andreas Hymer s'eixuga dissimuladament les llàgrimes.

—No, no, gràcies.

—Si no mastego alguna cosa, se'm tapen les orelles.

L'Andreas Hymer fa que sí amb el cap i torna a mirar per la finestreta. Nota una nova glopada de llàgrimes en pensar en les paraules de l'Amela Jensen poc abans de sortir cap a l'aeroport. La seva veu omplint la foscor del replà de l'escala...

—No m'oblidis.

...seguint-lo pels graons mal il·luminats per la flama trencadissa de l'encenedor...

—No m'oblidis.

...barrejant-se amb els espetecs de les metralladores als carrers plens de runa i de cotxes rosegats pel foc.

—No m'oblidis.

Les ales de l'avió esberlen la boira.

L'Andreas Hymer tanca els ulls i reposa el cap al seient. Els records s'amunteguen. Giravolten com les espurnes que es desprenen d'una foguera. Pouen les hores i els dies viscuts al caire de la mort.

El temps recula fins a la primera tarda a la ciutat.

L'Andreas Hymer arriba a una cantonada i es troba un grup de gent esperant sota una pintada que alerta del perill dels franc tiradors. Les lletres, matusseres, regalimen.

Poc abans de la mitgera que divideix l'avinguda, jeu el cos desmanegat d'una dona amb els ulls oberts. La sang s'esmuny per les juntures de les llambordes.

—Les bales són més ràpides que les parpelles.

La veu de l'home corglaça l'Andreas Hymer.

Durant una estona, ningú no gosa moure's. La por ocupa l'escàs espai que separa la vida de la mort.

Minuts més tard, quan es reprenen les corredisses, l'Andreas Hymer espera el seu torn amb el pols a punt d'esclatar. Totes les vegades que ha travessat el carrer de camí al conservatori es converteixen en plom a les butxaques de l'abric, a les sabates, als ossos.

—Ara tu. Et toca.

La mateixa veu d'abans, solcada ara per la impaciència.

L'Andreas Hymer estreny amb força la nansa de l'estoig del violí i arrenca a córrer. Quan passa pel costat de

la dona, té la sensació que els seus ulls el segueixen i que li retornen la imatge d'un nen creuant el carrer amb les mans suoses per culpa dels nervis i l'estoig del primer violí penjat a l'espatlla.

Ara pensa que no l'oblidarà mai, aquesta mirada. Que el perseguirà sempre.

Quan arriba a l'altra vorera, es gira i es queda quiet durant molta estona amb els ulls fixos en el rastre de petjades vermelles que l'uneix com un cordó umbilical a la dona morta.

El director del conservatori el rep en un despatx sense finestres. S'abracen en silenci.

—Benvingut al que queda de casa teva.

L'Andreas Hymer observa el rostre eixut del director.

—Ja ho pots ben dir. El que queda...

Es tornen a abraçar.

—Què tal el viatge?

—Una mica complicat.

—I l'hotel, què et sembla?

—Bé, força bé.

—És prou segur?

—Sí, home, sí.

—Si no, ja saps que pots instal·lar-te al meu apartament. És petit, però...

—No t'amoïnis. Només lloguen les habitacions que donen al pati interior.

—Ahir ho comentava amb algú. Quant feia que no venies?

—Massa... Des de la mort del meu pare.

El director li pica l'esquena i canvia de tema.

—Doncs aquí tot està a punt. És un honor que t'hagis atrevit a visitar-nos. Gairebé tothom s'ha oblidat de nosaltres.

—Suposo que no li pots retreure res a ningú... No és la seva ciutat.

—Potser tens raó.

—Has aconseguit parlar amb l'Amela Jensen?

—Sí, però no n'ha volgut saber res.

En veure la cara de desengany de l'Andreas Hymer, el director obre una carpeta i li mostra una llista.

—Però no pateixis. Hi ha un munt de pianistes disposats a tocar amb tu. Només has d'escollir.

—No vull escollir. Vull l'Amela Jensen.

—Doncs no crec que pugui ser.

—Ni en una situació com aquesta canvia de parer?

—L'Amela...

—Què t'ha dit?

El director deixa passar uns segons abans de respondre.

—L'Amela no vol veure't. Mira d'entendre-ho. És un mal moment...

—Sí, ja ho sé, és un mal moment per a tothom, per això he vingut, però potser podré convence-la, no?

—No ho crec, de debò.

El rostre de l'Andreas Hymer s'endureix.

—On viu?

El director dubta, però fulleja una agenda i li copia una adreça en un paper.

—No li diguis que te l'he donat jo, d'acord?

—Gràcies. Quan toquem?

—Dissabte al vespre. A l'auditori del col·legi d'advocats. No té gaire bona acústica, però és l'únic lloc prou gran i en condicions que queda.

L'Andreas Hymer fa un somriure forçat...

—No es pot tenir tot.

...i es treu un sobre de la butxaca.

—A part del concert, hi ha una altra cosa. Aquesta carta em va arribar poc després del començament de la guerra. És de l'Ernest Bolsi, el luthier. Diu que té un violí per a mi. No ho entenc, la veritat, perquè només el conec de nom. Saps on puc trobar-lo?

—Suposo que al seu taller o al museu de música. Hi fa de guia...

—Però que no és tancat?

—Sí, i buit, com la resta de museus, però hi fa de guia igualment. Això és el que diuen...

—Hi aniré quan tingui una estona.

Tornant cap a l'hotel, l'Andreas Hymer es desvia per acostar-se a la casa dels seus pares.

Els carrers són deserts. Només de tant en tant es creua amb gent que tragina bidons d'aigua o feixos de llenya en cotxets de nens, remolcs casolans per a bicicletes o carretons robats d'alguna obra. Els edificis, amb els aparadors trinxats i les façanes desfigurades pel foc o la metralla, li semblen irreconeixibles.

De la finestra de la seva habitació, al segon pis d'una casa abandonada, només en surt una llengua de sutge.

L'Andreas Hymer passeja per les estances amb el cor encongit. Situa mentalment els mobles i els quadres de les parets. Obre i tanca portes desaparegudes. Atret pel

so d'un violí, puja l'escala i entra en una de les habitacions. S'hi troba, amb set o vuit anys, davant un faristol. Dret. Amb els ulls fixos en la partitura.

La seva mare li taral·leja la melodia marcant el compàs amb la mà.

—Ves amb compte. Perds el tempo.

L'Andreas Hymer s'atura. Esbufega. Mou el cap per desentumir el coll. La decepció li dibuixa una arruga al front.

—No em surt. Per molt que ho intenti, no em surt.

La mare somriu...

—Deixa't dur per la música. No li posis traves. Si l'escoltes amb tot el cos, et sortirà.

...obre la finestra i assenyala la filera de pollancrees que tanca el jardí de la casa.

—I no amaguis el so. Que la música arribi on acaba el silenci dels arbres.

L'Andreas Hymer treu el cap per la finestra i prova d'unir amb un traç invisible les soques dels arbres talats, repartides per l'herba, buscant alguna figura. Alguna resposta.

El seu pare li passa el braç per l'esquena i mira la figura sorgida en unir els punts numerats distribuïts pel full.

—Què, t'ha sortit?

—Sí, és un rinoceront.

—Fantàstic, Andreas.

—Fes-me'n un altre, sisplau, fes-me'n un altre. Va. I amb més punts. Sisplau. Aquest era molt fàcil.

El pare s'asseu davant un paper i amb un retolador fa un munt de punts i els numera.

—Apa, aquest en té el doble.

L'Andreas Hymer deixa l'estoig a terra, treu el violí i, mentre toca, s'imagina unint les notes de la partitura amb el traç tremolós de la nostàlgia.

Quan arriba a l'habitació de l'hotel, s'estira al llit. Es troba cansat, però no pot dormir. Cada cop que tanca els ulls, l'esguard de la dona morta, abandonada al mig del carrer, s'apodera de la foscor.

La flama de l'espelma desvetlla les ombres. Les detonacions esquincen el silenci del capvespre.

L'Andreas Hymer pensa en l'Amela Jensen i repassa mentalment les peces del concert per sentir-se menys sol.